

Tíðargreinin verður skrivað av skiftandi fólki, sum ikki dagliga eru knýtt at blaðnum. Evnini eru ymisk, men viðgera øll okkurt evni, sum er viðkomandi fyri tíðina júst nú.

Ferðavinnan í Mykinesi

– Mest átrokandi fyri ferðavinnuna er at fáa nýggjar og greiðari reglur fyri gongd í haga, men tað er eins týðningarmikið, at vit fáa nýggja náttúruvernd-arlóggevur og lendisloggávu, ið gevur okkum betri amboð at verja náttúru og djóralív, og sum ásetir, hvat virksema og hvat byggjar er loyvt í náttúruni, sigur Jóan Pauli Helgason í tíðargreini í dag

Mykinesi er ein av okkara náttúruperlum. Tá ið fólk koma til Føroyar, stendur Mykinesi oftast ovast á listanum yvir støð, sum tey bara mugu vitja. Og tað er ikki av ongum. Serliga er tað ríka fuglalívið í oynni, ið hevur givið vestastu oyggj okkara hesa serstøðu. Og tað er eisini hetta, sum hevur gjørt, at Mykinesi er útnevnd sum Ramsar-øki. Tað, at vit sum land hava tikið undir við Ramsar-sáttmálanum og útnevnt trý Ramsar øki, merkir í stuttum, at vit hava bundið okkum til at verja hetta økið og at seta í verk tiltøk, ið kunnu tryggja, at økini verða umsitin á burðardyggan hátt.

At altsamt fleiri ferðafólk fara til Mykinesar er vorðin ein avbjóðing, serliga fyri gongdina ígjøgnum lundalandið. Hvørt ár ganga túsundtals ferðafólk meiri ella minni óskipað gjøgnum Lamba, størsta lundalandið í Føroyum, í nútíðini hjá lundanum. Øllum er greitt, at hetta er til bága fyri fugl og lendi, ið týðiliga eru ávirkað av nógvu gongdini. Kanningar hjá fuglafrøðingum vísa m.a., at tað eru færri lundaholur við písum, tess nærri tú ert gøtuni, og at tað ser-

liga er sildberin, grundarlagið undir sjálvum lundastovninum, ið verður illa órógvður.

Tilgongdin higartil

Í nógv ár hevur tað verið skilligt, at neyðugt er at seta tiltøk í verk, ið skipa ferðavinnuna í Mykinesi

» **Tað er í veruleikanum óhoyrt fyri eitt modernað samfelag, at tað ber til hjá ferðafólki at ganga mitt ígjøgnum fuglalond**

betur. Tá ið menningardeildin á Visit Faroe Islands fór til verka fyri tveimum árum síðan, lá Mykinesi tí frammarlaga í huga. Menningardeildin hevur verið á nógvum Ramsar fundum og havt tætt samskipti við náttúru-myndugleikar, jarðareigarar, kommunu, fuglafrøðingar og ferðavinnuna um, hvussu tað kann gerast. Harumframt hava vit gjørt skelti o.a., sum eggja til rættan atburð og vísa á gonguleiðir í Mykinesi. Saman við kommununi hava vit eisini staðið fyri arbeiðinum at gera nýtt útsýnisstað í Mykinesi.

Menningardeildin hevur tó ongar formligar heimildir at gera av, hvussu viðurskiptini skulu skipast. Tað eru jarðareigarar, ið gera av, hvussu gongdinuttan fyri bøgardarnar verður

løgð til rættis, tað er SSL og privatir veitarar, ið gera av, hvørjar treytir skulu vera fyri siglingina til Mykinesar, og tað er kommunan, ið ger av, hvørjar íløgur verða gjørdar í undirstøðukervið innan fyri kommunumark. Menningardeildin hevur átakið sær arbeiðið at samskipa og gera tilmæli til tiltøk, ið kunnu skipa ferðavinnuna betur, at eggja pørtunum at gera tað rætta og at stuðla úrvaldum átøkum fíggarliga. Og tað hava vit gjørt.

Tá ið jarðareigar í 2017 tóku stig til grannastevnu við tí endamáli at skipa ferðslunauttan fyri bøgardarnar betur bæði fyri at verja náttúru og fugl, men eisini fyri at fáa inntøkur frá vaksandi ferðavinnu til viðlíkahald o.a., hildu vit øll, at hetta var eitt stig á rættari leið, sum sjálvsagt mátti sleppa at standa sína roynd. Vit hava nú fjórða summarið, eftir at grannastevnusamtýktin í Mykinesi varð sett í gildi, og kunnu staðfesta, at einastu ásetingarnar í samtýktini, sum eigarnir hava fylgt, er kravið um gjald. Ásetingarnar í samtýktini um avmarkingar, ferðaleiðara o.a. eru ongantíð settar í verk.

Tað góða í samskiptinum við partarnar, ið hava verið umboðaðir í Ramsar-høpi, t.e. jarðareigarar, kommunu, umhvørvismyndugleikar og fuglafrøðingar, hevur verið, at mestsum allir partar hóast alt hava verið samdir um, at neyðugt er at seta í verk avmarkandi tiltøk, ið gera, at farið verður væl um lendið og sum verja lundan betur. Eg haldi eisini, at greiða fatanin á Ramsar-fundunum hevur verið, at partarnir hava verið samdir um, at ikki var ráðiligt at halda fram við arbeiðinum at gera trappur í Lamba, eftir at nøkur trin vóru gjørd í 2016.

Tilmæli um náttúruvernd, fuglavernd og ferðavinnu

Á sumri 2019 bjóðaði menningardeildin amerikanskum serfrøðingi í burðardyggari lendisumsiting til Føroya serliga fyri at kanna umstøðurnar í Mykinesi og heiltuttanveltað at meta um, hvat ið eigur at vera gjørt. Við støði í hesum metingum, savnaðu vit viðkomandi serkunnleika og avvarðandi myndugleikar við tí endamáli at gera eitt felags fakligt tilmæli um, hvørji tiltøk kunnu verða sett í verk, sum hava náttúruvernd, djóravernd og ferðavinnu

» **Tað vísir seg ofta, at fólk heldur velja at smekka til og gera bara okkurt heldur enn at gera tað rætta**

fyri eyga. Hesi tilmæli vóru fyrst viðgjørd á fundi í Mykinesi og síðani lögð fram á almennum fundi í Sørvági 7. februar í ár.

Eitt av høvuðstilmælunum frá bólkinum, ið fevnir um Havstovuna, Tjóðsavnið, Umhvørvisstovuna, Sørvágs Kommununa, Visit Vágar og Visit Faroe Islands, er, at verandi leið gjøgnum búkið hjá lundanum eigur at vera stongd fyri allari vanligari gongd í nútíðini. Mælt verður til, at Lamba verður skipað sum serligt verndarøki sambært lóg um náttúrufrøðing, og

at kanningar verða settar í verk, sum kunnu staðfesta neyvari, hvussu gongdin í hesum viðbrekna øki kann verða skipað, og hvussu ein gøta oman ímóti brúnni til Hólman kann verða gjørd, so hon ikki órógvur lundan.

Í tilmælinum eru eisini fleiri uppskot, ið vísa á, hvussu ferðavinnan kann verða betur skipað, hvørjar aðrar gonguleiðir eru betri at nýta, hvussu kunningin kann betrast og í heila tikið, hvussu ein burðardyggari ferðavinna í Mykinesi kundi sæð út.

Vit halda ikki, at ferðavinnumøguleikarnir í Mykinesi versna við at avmarka ella steðga gongdina gjøgnum lundalandið. Tvørturímóti høvdu verndartiløk víst í verki, at ferðafólkini nú vitja eitt stað, har virðingin fyri fuglalívinum og øðrum náttúrugivnum ríkidømi er í hásæti, og har hetta ríkidømið verður umsitandi burðardyggt. Og tað ber væl til framhaldandi at taka gjald fyri at vitja slíkt stað. Tað er í veruleikanum óhoyrt fyri eitt modernað samfelag, at tað ber til hjá ferðafólki at ganga mitt ígjøgnum fuglalond, tá tað er greitt, at hetta hevur stórar avleiðingar fyri trivnaðin hjá fuglinum.

Ferðafólk fara framvegis at vilja sleppa til Mykinesar, tí sannleikin er tann, at tey allarflestu ferðafólkini longu eru hugfangað, tá ið tey eftir ein sera vakran siglitúr stíga á land og verða heilsað vælkommin av øllum ritunum við bryggjuna í Mykinesi. Tá tey so eisini kunnu ganga túrin fram við eggini út á Rógvuna, beint fram við ótalligum lundum og við góðum útsýni til súluna á Hólmanum, so hava øll fingið tað, tey eru komin eftir. Ongin væntar at fáa loyvi at kunna ganga beint ígjøgnum meginbúkið hjá lundanum, tað